

Technické texty a překlad podporovaný počítačem

V tomto rozhovoru se ptáme představitele mezinárodní skupiny STAR Group, překladatelské a softwarové agentury, na možnosti efektivního a kvalitního překladu technických textů s ohledem na využití moderního softwaru s překladovou pamětí a fuzzy logikou. Na otázky redakce odpovídá jednatel společnosti STAR Czech s.r.o., pan Ing. László Jankovics.

T:T: Můžete nám stručně představit společnost STAR?

Naše mateřská společnost STAR AG Švýcarsko vznikla v roce 1984, dnes jde o rozsáhlou síť 45 poboček na 4 kontinentech. Jako poslední jsme otevřeli pobočku ve Vietnamu. Největší pobočky jsou švýcarská, dále pak německá, ruská, japonská, čínská či thajská. V současné době máme asi tisíc zaměstnanců a několik desítek tisíc externích spolupracovníků. Na českém a slovenském trhu firma působí asi 11 let, oficiální zastoupení má od roku 2000 v Praze.

T:T: Čím se Vaše společnost zabývá?

Stručně řečeno, pomáháme svým klientům komunikovat v cizích jazycích. Nejsme čistě

jen překladatelská agentura. Svým klientům nabízíme kompletní služby, které potřebují při komunikaci v cizím jazyce, ať už jde o komunikaci vnitřní, či se zákazníky, a to v písemné či mluvené formě. S oblibou říkáme, že nepřekládáme, ale lokalizujeme. To znamená, že bereme plně v úvahu zvyklosti a tradice místního kulturního prostředí, pro které je daný materiál či komunikační kanál určen. Spolupracujeme vždy s rodilými mluvčími v cílové zemi, aby výsledný produkt byl nejen plně srozumitelný, ale i stylisticky a technicky správný.

T:T: A právě, pokud vím, technický překlad je Vaší hlavní specializací, že ano?

Přesně tak. Překládáme zejména technickou dokumentaci, manuály, katalogy,

servisní knížky mnoha technicky zaměřených firem, dále lokalizujeme software, ale poskytujeme také další služby, jako je tlumočení, tisk, audionahrávky, tvorbu audiovizuálních aplikací a softwarová řešení. Na překladech u nás vždy pracuje odborník v daném technickém oboru. Ten v první řadě rozumí technickému textu, který překládá, a v druhé řadě rozumí cizímu jazyku a správně se vyjadřuje ve svém rodném jazyce, tj. v cílovém jazyce překladu. Není nic horšího, než když překladatel, byť má sebelepší jazykové znalosti, nerozumí tematice překladu. Každý čtenář se zajistí během své praxe setkal s překladatelskou perlou z pera takového „odborníka“.

T:T: Které technické obory překládáte?

Jde např. o automobilový průmysl, strojírenství, automatizaci, elektroniku, domácí spotřebiče, ruční nářadí, zemědělské stroje, chemii, farmacii, počítače a software, optiku, polygrafii a mnohé další. V podstatě libovolný technický, ale i právní, ekonomický, obchodní či marketingový text. Výběr vhodných odborníků ke spolupráci, to je často velmi náročná a zdouhavá práce.

To měla být moje další otázka: Jak vybíráte překladatele?

Jednak aktivně hledáme odborníky na různých fórech, v institucích či na vysokých školách, jednak se nám hlásí překladatelé sami. Každý zájemce o spolupráci prochází podrobným testováním. Musí vyhotovit zkušební překlad, který hodnotí odborník daného technického oboru z hlediska věcné a technické správnosti, dále pak profesionální korektor z hlediska stylistiky a jazykové správnosti. Po ohodnocení dle několika kritérií se vybírají ti nejlepší, kteří pokračují do dalšího kola. V tomto kole již pracují na „ostrých“ projektech, kdy jsou podrobováni důkladné kontrole zkušenými kolegy s dlouholetou praxí. Teprve po několikaměsíční spolupráci se daný překladatel oficiálně zvolí za našeho spolupracovníka. Poměr těch, kdo se k nám hlásí, a koho vybereme, mluví za vše: 60:1.

větu, kterou v něm překladatel kdy napsal. Když se pak v budoucnu vyskytne identická věta, tato se již automaticky předpřeλοží (samozřejmě s možností kontroly překladatelem). Díky této funkci se dá u textů, kde se některé textové pasáže neustále opakují (technická dokumentace je ideální případ), dosáhnout značných časových i finančních úspor. A my se o tyto úspory dělíme s klientem formou výrazných slev za tyto textové pasáže. Další výhodou této funkcionality je konzistentnost překladu a terminologie v celé dokumentaci, což je velmi žádoucí pro kvalitu textu.

T:T: A jak funguje ta fuzzy logika?

Pokud software nenalezne 100% identickou větu v překladové paměti, je stále možné, že tam nalezne nějakou dostatečně podobnou větu. Např. v dlouhé větě se změnilo jen jedno nebo dvě slova, celý

mnohaletý vývoj softwaru Transit směřuje k maximálnímu zefektivnění práce překladatele-odborníka, nikoliv k jeho nahrazení strojem.

T:T: Co novým zájemcům o Vaše služby – např. firmám technického zaměření – nabízíte?

Krátký zkušební překlad zdarma, aby se nový zájemce mohl přesvědčit o kvalitě naší práce. U každé zakázky klient dostane podrobnou statistiku, kde je vidět přesný počet znaků či slov nového textu, textu identického s dřívějším překladem a textu podobného s dřívějším překladem. Za identické a podobné texty dostane každý klient automaticky slevu až 75% z běžné ceny překladu. Zaplatí tedy čtvrtinu. Mnohé jiné překladatelské agentury CAT software používají, ale s klientem se o jeho výhody nedělí a účtují celý překlad jednotnou sazbou. My máme jiný přístup: jde nám o dlouhodobé partnerství s našimi klienty, přistupujeme k nim férově a snažíme se vždy najít nejefektivnější a nejvýhodnější cestu ke kvalitnímu výslednému produktu. Ne náhodou s námi spolupracují již mnoho let firmy jako Bosch, Siemens, BMW (již přes 20 let) a další. Každému zájemci rádi pošleme náš referenční seznam zákazníků či některou z případových studií daného technického oboru.

Navštivte náš netradiční stánek **141 v pavilonu P na MSV 2009 v Brně** ve dnech **14.–18. září 2009.**

Stačí nám napsat e-mail či zavolat a pošleme Vám bezplatnou vstupenku.

V rámci MSV můžete také navštívit seminář „Efektivní lokalizace technické dokumentace do cizích jazyků pomocí systému CAT (překlad podporovaný počítačem), využití překladové paměti a fuzzy logiky“.

Bližší informace a registrace na paha@star-group.net.

T:T: Které jazykové kombinace zpracováváte?

Co se týče naší pobočky v Praze, hlavně jde o překlady ze světových jazyků do východoevropských jazyků či naopak, ale díky naší rozsáhlé síti poboček jsme schopni zajistit překlad v jakékoliv kombinaci. Překládáme např. také do čínštiny, hebrejštiny, arabštiny, thajštiny, korejštiny či kazaštiny.

T:T: Využíváte nějaký speciální překladatelský software?

Ano, je to námi vyvíjený software Transit NXT pro překlad podporovaný počítačem (angl. zkratka CAT – Computer-Aided Translation). Tento náš původně interní software vyvíjíme již více než 20 let, nyní je nabízen i k licencování pro další zájemce.

T:T: Strojový překlad ale mnohdy není zrovna kvalitní...

Pozor, nejde o strojový překlad! Tento software nenahrazuje práci překladatele, jen maximálně jeho práci zefektivní a zpřesní. Funkce překladové paměti funguje tak, že software si zapamatuje každou přeloženou

zbytek věty je identický. V tomto případě překladatel dostane tzv. fuzzy nabídku, ve které ihned vidí barevně zvýrazněný rozdíl ve dvou větách. Nabídku překladu tak může převzít a dopřeλοžít jen tato dvě odlišná slova. Výsledkem je opět vyšší efektivita a zachování konzistentnosti překladu v celé dokumentaci. Tedy efektivnější a kvalitnější práce – to je vždy náš prvořadý cíl.

T:T: Takže Váš software nenabízí strojový překlad, ale opětovné využití práce překladatele pomocí sofistikovaného srovnávacího mechanismu?

Ano, přesně tak. Díky srovnávacímu mechanismu se dá běžně docílit 30% až 80% úspory času i nákladů při překladu technické dokumentace. Navíc software Transit NXT má i funkci pro zachování konzistentní terminologie, což je u technického překladu obzvláště důležité. Pokud např. „hřídél turbíny“ budu do angličtiny překládat jednou jako „turbine shaft“ a jednou jako „turbine spindle“, software mě upozorní na nejednotnou, nekonzistentní terminologii. Celý náš

Podpořte také výzkum léčby rakoviny. Týká se to nás všech: v České republice každý 3. člověk onemocní rakovinou během svého života. Za překlad každé strany, objednané u STAR, dostane Nadace příspěvek 10 korun na výzkum léčby rakoviny.

STAR Czech s.r.o.
Generální partner nadace Rakovina věc veřejná.

Více informací:
www.star-transit.cz/koncert.htm

Rakovina věc veřejná

STAR Czech s.r.o.
Ing. László Jankovics
laszlo.jankovics@star-group.net
+420 608 320 100
www.star-transit.cz, www.star-group.net